

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

God Ekonomisk Hushållning med resultatutjämningsreserv (RUR) och Resultatreserv (RER)

Riktlinjer

Diarie-/dokumentnummer: KS2024/2321
Beslut: KF § 193/2024, 2024-12-05
Beredande politiskt organ: Ekonomiberedningen
Ersätter tidigare beslut 2023-12-07 KF § 238/2023
Giltighetstid: 2027-12-31
Dokumentansvarig: Ekonomichef

Innehållsförteckning

1. God ekonomisk hushållning	3
Två perspektiv	3
Finansiella mål	3
Verksamhetsmål	4
2. Resultatutjämningsreserv	4
Disponering av RUR	4
Beslut om Resultatutjämningsreserv RUR	4
3. Resultatreserv (RER)	5
Reservering av medel till RER	5
Disponering av medel från RER	5
Rutiner för revidering av finansiella mål	5
Extern redovisning av RUR	5
4. Uppföljning	6
5. Relation till andra styrdokument	6

1. God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska kommuner ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet, både på kort och långt sikt. Grundtanken bakom begreppet god ekonomisk hushållning är att varje generation av invånare ska bära kostnaderna för den service som de själva beslutar om och konsumerar.

En viktig förutsättning för god ekonomisk hushållning är att det finns balans mellan löpande kostnader och intäkter. Verksamheternas nettokostnader bör därför inte öka i snabbare takt än skatteintäkter och statsbidrag.

Kommunen bör uppvisa årliga positiva resultat på en nivå som gör att dess ekonomi inte urholkas av inflation eller av för låg självfinansieringsgrad av investeringar.

En ekonomi i balans samt en väl fungerande uppföljning och utvärdering av ekonomi och verksamheter är nödvändiga förutsättningar för att kommunen ska kunna leva upp till kravet på god ekonomisk hushållning.

Ekonomi betyder att hushålla med begränsade resurser. Kommuner ska enligt kommunallagen hushålla med sina resurser och sträva efter att få ut så mycket värde som möjligt av varje satsad krona. Kommunallagen innefattar även krav på att resurser i verksamheten används till rätt saker och att de utnyttjas på rätt sätt.

God ekonomisk hushållning råder då verksamheten utövas på ett ändamålsenligt och ekonomiskt hållbart sätt. Såväl de finansiella målen som verksamhetsmålen är huvudsakligen uppfyllda och kommunens grunduppdrag bedrivs på ett ändamålsenligt sätt.

Två perspektiv

Begreppet god ekonomisk hushållning har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv. God ekonomisk hushållning ska också ses utifrån två dimensioner, att hushålla i nutiden samt att hushålla över tiden.

Det finansiella perspektivet innebär bland annat att varje generation själv ska bära kostnaderna för den service den konsumerar. Kommunen måste ange en ambitionsnivå för den egna finansiella ställningen och utvecklingen i form av finansiella mål.

Verksamhetsperspektivet tar sikte på att kommunen måste bedriva sin verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt, för att kunna skapa förutsättningar för god ekonomisk hushållning. För att säkerställa detta måste det finnas ett klart samband mellan resurser, prestationer, resultat och effekter.

De finansiella målen samt de verksamhetsmålen ska anges i den av kommunfullmäktige framtagna rambudgeten och fastställs i samband med kommunfullmäktiges beslut om rambudget.

Kontinuerliga uppföljningar via delårsrapporter och årsredovisningar syftar till att identifiera hur väl en kommun har levt upp till en god ekonomisk hushållning.

Finansiella mål

De finansiella målen ska ange de finansiella förutsättningarna och ramarna för den kommunala verksamheten utifrån kommunens ekonomiska situation på kort och lång sikt. De finansiella målen ska också ange en ambition för kommunens finansiella utveckling och ställning. Kommunen behöver generera ett stabilt driftöverskott för att finansiera viktiga investeringar i kärnverksamheten och kunna utveckla verksamheten över tid. Ett stabilt driftöverskott krävs också för att kunna hantera eventuella kommande räntehöjningar. Finansiella mål ska inkludera kommunkoncernen.

Verksamhetsmål

Kommunallagen innehåller också krav på att resurserna i verksamheterna används till rätt saker och att de nyttjas på ett effektivt sätt. De verksamhetsmässiga målen mäts genom indikatorer

Verksamhetsmålen ska utvärderas och följas upp i delårsrapport och årsredovisning. För att uppföljning av målen ska kunna genomföras på ett tillfredställande sätt är det viktigt att målen är tydligt formulerade samt mätbara.

Grundläggande är att verksamheten ska bedrivas kostnadseffektivt och ändamålsenligt samt att varje generation ska bära kostnaden för den service den konsumerar och inte belasta kommande generationer med kostnader eller åtaganden.

2. Resultatutjämningsreserv

Kommunen har i eget kapital reserverat 100 Mkr i en resultatutjämningsreserv RUR. Reglerna för nyttjandet av RUR beskrivs nedan. Från och med 2024 upphör möjligheten att reservera medel till RUR. Den RUR som kommunen upparbetat får vara kvar och nyttjas till utgången av 2033 i enlighet med nuvarande regelverk.

Denna reserv kan användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel, under förutsättning att årets balanskravsresultat är negativt.

Med RUR kan kommunen vid en tillfällig intäktsdämpning undvika kortsiktiga neddragningar av verksamheter som eventuellt senare måste byggas upp igen.

Disponering av RUR

Prognosen för det årliga underliggande skatteunderlaget för riket, jämfört med den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren, används som riktvärde för när disponering från RUR får göras. Om prognosen understiger rikets genomsnitt får reserven användas. Detta gäller både vid budgetarbetet och bokslutsarbetet.

Maximalt 40 procent av RUR får tas i anspråk det första året i en lågkonjunktur. Under det andra påföljande året av lågkonjunkturen får maximalt 50 procent av de återstående medlen tas i anspråk och under det tredje året får hela den resterande medlen tas i anspråk.

För en budget är de formella kraven inte specificerade på samma detaljnivå som för en årsredovisning. I samband med behandling av delårsbokslut och bokslutsprognoser kan kommunen behöva fatta beslut om en omprövning av reservering respektive disponering. Om det krävs åtgärder i verksamheterna kan dessa eventuellt vägas mot att disponera RUR - under förutsättning att skatteutvecklingen och det prognostiserade resultatet tillåter det.

Beslut om Resultatutjämningsreserv RUR

För att klara kravet på balans mellan intäkter och kostnader i budget och redovisning är det tillräckligt att RUR används med ett belopp som motsvarar vad som krävs för att få ett balanskravsresultat där det är balans mellan intäkter och kostnader.

Medlen från RUR ska täcka negativa resultat, det vill säga inte mer än vad som krävs för att balanskravsresultatet ska komma upp till noll. Detta gäller såväl i budgeten som i årsredovisningen.

Två kriterier ska alltså vara uppfyllda:

1. förändringen av årets underliggande skatteunderlag i riket ska understiga rikets genomsnittliga utveckling de senaste 10 åren (enligt SKR:s beräkningar och,

2. balanskravsresultatet ska vara negativt och reserven får användas för att nå upp till ett nollresultat (eller så långt som reserven räcker).

3. Resultatreserv (RER)

Resultatreserven innebär att kommunen har möjlighet att bygga en reserv under goda tider för att senare kunna utnyttja denna under sämre tider, under vissa förutsättningar. En resultatreserv (RER) kan införas från bokslut/årsredovisning 2024 i syfte att uppnå god ekonomisk hushållning. Disponering av medel från RER kan tidigast göras år 2025. RER är en omfördelning av resultatet inom ramen för eget kapital.

Reservering av medel till RER

Enligt kommunallagen får reservering göras med högst ett belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger

1. En procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning, eller
2. Två procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning, om en kommun har negativt eget kapital inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser

Reserveringen ska baseras på det resultat som är lägst mellan de båda resultaten.

Resultatreserven maximeras till ett belopp som motsvarar fem procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning.

Disponering av medel från RER

Medel från en resultatreserv från användas för att en god ekonomiska hushållning ska uppnås.

En disponering ur RER får inte hämma åtgärder som är viktiga att genomföra för att effektivisera verksamheten. RER får inte heller användas för att göra kortsiktiga förändringar av skattesatsen.

Medlen från RER ska täcka negativa resultat, det vill säga inte mer än vad som krävs för att balanskravsresultatet ska komma upp till noll. Detta gäller såväl i budgeten som i årsredovisningen.

Om medel från en resultatreserv har använts ska det i förvaltningsberättelsen framgå till vad och varför medlen har använts. Det är kommunfullmäktige som beslutar om disponering av RER och det ska i beslutet framgå till vad och varför medlen ska användas.

Enligt lagstiftningen och förarbeten finns i huvudsak två tillfällen där disponering ur RER kan ske:

1. I samband med omstrukturering av verksamheten för att på sikt nå en god ekonomisk hushållning
2. I samband med oförutsedda utgiftsökningar eller inkomstbortfall

Rutiner för revidering av finansiella mål

Kommunens finansiella mål revideras i samband med rambudgetprocessen.

Extern redovisning av RUR

RUR redovisas som en delpost under kommunens eget kapital i balansräkningen. Eftersom reserven enbart är en delpost redovisas inte förändringar av reserven över resultaträkningen, vilket innebär att

reserveringen inte påverkar kommunens balanskravsresultat, utan endast är en del av balanskravsutredningen och RUR kan endast användas för att nå balans enligt balanskravet.

4. Uppföljning

Uppföljning av principerna i detta styrdokument sker senast i samband med mandatperiodens början enligt kommunens riktlinjer för styrdokument.

5. Relation till andra styrdokument

Styrdokumentet Riktlinjer för god ekonomisk hushållning och resultatutjämningsreserv (RUR) har en koppling till dokumenten i kommunens rambudget.